

ПРЕПОДОБНИ ЈАКОВ НОВИ ТУМАНСКИ

БОГОХРАНИМОМ СВЯЩЕННИЧЕСТВУ ПОСЛАНИЕ

...Не живите више тако изоловани и беспослени, ако Бога знате! Спасевајте народ од пожара. Размишљајте о свему што се дешава у парохији. Водите рачуна о свему. Установите смисао и правац ваше службе. Све што знате о вери, пренесите. Загрејте прво здрави део народа, док га још има, па болесне постепено прикључујте здравом стаду. Будите живог ока, а не равнодушног. Не оставите ни једну појаву у парохији да је не обрадите својом мишљу. Потражите све предмете ваше дужности. Пошто сте вашу Епархију заробили и претворили у агенцију за регулисање принадлежности и породичних питања, сад узмите маслинову гранчицу и тражите везу са народом, са постом и са бисагама, и са простим речима, без хигијене, без шешира, без мантије од танког луксузног штофа...

Отцы и братие! Вас Христось стяжа свое первосвященническою жертвою, мученицы пролияше живое море кровей, и постници море слезь, да би церковь могла всегда победную воспевати уже на небесех вселившихся. Миръ сей побеждается упованием на да небеснаго. Жертва и победа тоже бивают-сущевельми благоприятна Господеви. Жертви хощу, сие есть делаите якоже Азь, да дело ваше будет на небеси осуществовано и плата ваша да не коснит.

Где је дух наше свете вере? Да је целина, да има вид науке, да има силу струје, да се бори против света и побеђује! Догматика, Пастирско богословље, Тумачење Светога Писма, Патрологија, Омилитика, све су то школски споменици који се у народу не појављују. Народ живи за себе, Црква ћути за себе, свештеници ћуте за себе. Мутна река живота све носи - али у њој светиње нема. Ко ће побудити срца под благодат Божију? Ко ће сад проповедати, па да се чује и извршује?

Највише сада то пада у очи, да су свештеници закопали свој пастирски таленат, па и они живе и гледају шта се ради. А ради се то на њине очи да сујета, саблазан, и грех гутају душе сваки дан, и да велика већина живих онако види, а не онако како би требало по науци дома и науци Цркве. Свештеници су се сложили са средином, она је парализовала све њихове пастирске идеале, и ето толико рат траје, и какве опасности не прођоше кроз народ, па ипак масе не знају за страх Божији, не прибирају се морално, цркве празне, саблазни бесне и душепогубно страдање остаје једнако у сили.

Ох, нарочито, нарочито, саборне струје нестало је у клиру, нема примера и модела да подстичу. Има једна чврста ствар, крепка истина: свештеници имају те способности која је потребна да се народ подиже вером. У народу има услова, да се прихвате они који имају поштовања, али то све стоји у једној стагнацији, инерцији, равнодушности, прећутности. Дошао празник, село ушорено, има црква, има свештеник, па ипак у цркву дође по изузетку. Зашто, оче свети, синоћ ниси прошетао се кроза стадо, зашто ниси проговорио коју реч оним сакупљеним разговорачима, зашто ниси поименице позвао да дођу на службу, зашто ниси дан раније смислио проповед која треба твоме стаду, него си се и ти угледао на њих, одслужио си службу у празној цркви, и то журећи, да се и то што пре сврши. Ко ме ти има да кажеш: "Овде слабо посећују цркву". То је твоје дело и твоја савест, значи нема тих које ти приводиш Богу, и нема тих који тебе слушају. Дакле, дела Господњег код тебе нема. О, кад би ти хтео мало да се опоменеш шта је свештеник! О, кад би са дерзновенијем Христовог слуге подигао "обојудно острију меч слова Божија", ти би секао коров са душа, стадо би чуло твој глас, и мало овда, мало онда, некога придобијеш сада, некога после, и твој би квасац напредовао. Зашто толико ћутање код вас, о људи Божји, и како можете да ћутите? Псују пароха? Не поштују свештеника - шта си урадио да те поштују? Раде празником - кога си ти молио да не ради? Не посте - да ли подсећаш? Не раде ни то, ни то, ни то. Шта си ти до сада урадио? Где су ти они који тебе поштују - јер су од тебе нешто примили? Како можеш да живиш тако далеко од свога стада? Христос је победио свет, и борцима против света даће достојаније - а ти гледаш шта свет ради, па мислиш тако данас мора. О, кад би ти видео парохије у којима је свештеников глас моћан, и

свештеников дух жив. О, кад би ти промислио шта има тога у твојој парохији, и шта на души код тебе носе твоји парохијани! О, кад би ти мало проходао да се службом понизиш и позивом узвисиш! Кад би мало сео у сељачкој кући, да разговараш са чељадима, па узгредно да запиташ: о посту, о псовци, о исповести, о празницима, и причешћу, о молитви, о свађи - да тебе икад чују чега си ти свештеник, и којих врлина заставник. Они те познају као: водосветаша, колачосекача, парастосочеца, требниконосца - а од тога свега они ништа не разумеју, и тебе не знају, да је све памет њихова покренула, због твојих речи. По обредима спољних радњи, они те виде као чиновника, а кад би ти обрађивао њихове душе, они би видели у теби великог свештеника, а у свима искушењима пред очима би имали твој образац.

Није наш народ пропао толико да у њему није могуће пастирски служити. Изгубљених има доста, али највише има занемарених. Слушали би, кад би их неко мудро повео. Не би толико газили светињу, кад би их неко руком дотакао. Бистар је ипак наш народ, и мора се установити као чињеница, да би народ слушао кад би свештеник делао. Ради у недељу, јер никакве науке код њега нема. Псује. Кад је свештеник отворио Св. Писмо и тамо видео шта је псовка па поднео текст парохијанину да и он види. Не исповедају се - кад је свештеник кога посебно и поименице запито о исповести, и поучио га. Ти у парохији имаш две хиљаде душа, да ли и једна црпи науку са твојих усана? Има људи који се никад нису исповедили нити се причестили. Кад си се ти о томе заинтересовао и кад си им говорио како нису више чланови цркве, и како немају право на опело ни на сахрану на гробљу? О, несретни ценовници за сахрану каква ли је ваша цена у царству Христовом, кад се светиња до те мере гази, да хришћани ништа не испуњавају, а зову се опет хришћани. Без науке, и без вере, и без труда, са товарима и вагонима греха, какво може бити спасење?

Немојте, молим вас, никоме више да се жалите како је у вашој парохији, него све те жалбе упућујте на своју адресу. Све што раде, а не ваља, раде прво на ваш рачун и на вашу одговорност. И ма колико да то није ваше дело, ипак је ваше. Ако не видите, то не ваља. За све то што не ваља у парохији и Христос теби подноси жалбу и молбу, и све ти је дао, и опет све од тебе очекује. Јеси ли кад пробао духовну прју и парбу са Господом? Јеси ли му кад рекао: "Господе, Ти очекујеш од моје руке. Господе, Ти очекујеш моје речи, да ја почнем, а Ти да довршиш, да ја будим срца, а Ти да их напајаш и крепиш, ја да отварам врата - Ти да улазиш, да будем Твој претеча, а Ти да будеш свакоме Месија, крешчајај огњем спасенија. Ја у тебе гледам верујући, а Ти у мене гледаш и свезнајући и свемогући. Па ћемо се срести, кад као свештеник дођем да Ти положим рачун, Теби, који иако си знао да си Син Божји, ипак си чекао док те Јован тако крсти по откровењу од Оца - па да кажеш апостолима, што и мене треба да научи, да пођем за својом сенком, па тек после да ми се у души појави сведочанство о Теби. Ти од мене очекујеш да савршим све своје дело - па онда да дођем код Тебе. Авај мени сва су моја дела у светињи и незапочета, а не извршена. Ја гледам стазе овога света, а то је и мојом душом завладало - те се по свету руководим, а Твоје стазе не рашчишћавам, и кад би Те ја повео по мојој парохији, ја ни једно дело своје не бих имао да Ти покажем. Чији дух влада у срцима, Ти би ми рекао. Зашто моја црква да устаје против мене, Ти би ми рекао. По чему је то Мој народ, Ти би ми рекао. Првенство је рукодјелија код вас свештеника, а ја Христос примам које ми ви дајете, Ти би ми рекао. Како ви Мене називате именом које Мени припада, тако и ја хоћу вас да назовем именом које сам вам дао. Ти би ми рекао. Тражим из ваше руке не само то што можете дати, него и то што сам вам дао, а ви сте занемарили, мислећи да сам Ја давно био у Галилеји и далеко сам на небу, Ти би ми рекао. И ја, Господе, не могу поднети ни један Твој испит".

Братие! Славан контраст постоји и данас између пастира и стада: свештеник је читао Златоуста, а његови парохијани не знају Оче наш. Свештеник погледа на неки факултет, а деца кад изађу из основне школе за две године забораве и веронауку и молитве. Свештеник купује неке научне књиге, а већина његових парохијана не зна како се треба прекрстити и које се речи том приликом изговарају. Свештеник очекује плату по уставу, док парохијанин и не зна каква је та наука коју од свештеника треба да прими.

Рад свештеников свео се на званично, а пошто стадо не прима од пастира готово ништа у облику науке, то и не познаје га. Код толиких неопходних дужности - зашто свештеник да буде тако далеко од својих парохијана? Где се изгуби његов утицај? Кад престаде народ обраћати се свештенику за савет? Одговор је прост и једнообразан: од онда, како свештеник постаде обичан човек, помешан са својом околином. Рушење поста и пушење је грех... То је главни узрок што је дух пастирски ослабио, и свештеник је остао у мрежама чиновничким, званичним и писарским. Ево још једног доказа: где данас родитељи поштују Бога, и деца њихова држе се у целости; покварена омладина и на селу и у вароши, то је наслеђе оних родитеља који не поштују Бога. И онда се може подићи глас и рећи: слика данашњег свештеника, то је његова парохија.

А каква ли је то вера код свештеника, то само Бог зна!

По већини парохија, народ умире као стока. Нити уме да позове свештеника за "напутије жизни" (последња исповест и причест) нити свештеник уме да благовремено о томе научи људе.

Досадно је бројити какве су се све немани и зверови испречили на светињу Цркве, и колико је рад свештеника занемарен, да тешко нама ако то и сами свештеници не виде и не осећају, него су се изгубили у таласима народних греха, и обичних појмова. За све данашње изгубљене душе, одговараће прво и најпре свештеници. Душу Лутерову тражиће Бог из руку папе Лава VI. Душу Ничеову тражиће Бог из руку Дарвинових, душу Лава Толстоја тражиће Бог из руку Жана Жака Русоа, француског Јеврејина; душу Лењинову тражиће Бог из руку Марксових; душе данашњих хулитеља и псовача биће тражене из руку данашњих попова. Шта мислите, ви, оци и братие, да је то само форма бити сасопственик Престола Божијег? Ви примате са Трпезе живог Бога, а то је освештење свих ваших чинорадњи. Можете ли ви од Бога примите светињу, а ваши парохијани то Богу да плаћају хулом? Зар ви не видите, кад псују Бога, псују и вас, и да су те хуле и псовке ваша хвала пред Богом, и цела архива псовачка вас очекује на небу. Да ли сте питали себе: за шта да вас награди Христос, и шта о вашем раду да каже? Кога сте на земљи чули да вас хвали што и ваше попадије иду непристојно обучене и вама командују, што и приличан број од вас млако проповеда у народу о посту и покајању. Ви сте опоганили дух свој римском и светском науком.

И вама се нешто чини да ће овај рат скоро да се сврши. А кад ће овај рат скоро да се сврши, на шта ли се односи 9 глава Апокалипсе? Односи се на онај "бездан" и "скакавац" и на ово време односи и 2. глава пророка Јоила и 2. глава друге посланице Солуњанима, и крај пророштва Даниловог, и прича о жетви и Јеванђељу, и речи Јована Кронштатског, и речи Богом пробуђеног чобанина у Румунији Петра Лупу. И страшни догађаји стићи ће од лица Божијег, кад се ускоро подигне десница Бога Израилјевог да целом свету покаже да Бог постоји.

Па зар да нас затекне све на спавању општи гњев Божји, не дај Боже? Дај Боже да смо бар толико будни, да наше срце не нађеш заробљено ни науком, ни трговином, ни сумњом. Ако је потребно да падамо, нека падамо на путу за Вавилон. Ти си овај рат спремио још пре пророка Јоилџа, а ми човечанство, спремамо рат још од пада Цариграда, од кад мрачни Запад помрачи и Источну Цркву. Ти да будеш са нама, а ми да будемо с Тобом. Па руши овај свет који Тебе одавно руши.

Господе, поврати Србе. Они Ти овако несретно греше тек после 1880. године, и знају да Теби греше. Дај свештеницима дерзновеније да осете Твоју небеску струју, да плану као лавови, и због њихових речи да се народ постиди од псовке, отварај срце народу да исповеда све своје грехе. Буди осетљив што су наши прости ђедови толико волели Твоје име и љубили Твоје стопе, да си ти прошапутао у њиховом срцу шта ће од нас бити. Ми јесмо пропали земаљски, али Ти не дај да пропаднемо за навек. Отргни нас од наших зала, и дај нам да се међусобно слушамо као и наши стари. Најтеже је пропасти од своје руке, а то данас ми радимо. Презри, Господе, псовке псовача, и одбаци их, али отвори разум псовачима, да виде шта раде. Ко се год покаје, и престане са псовком, опрости му и унапреди га на путу спасења. Да будемо крстобранитељи, а не крстоборци.

Свештеници српски, чујте ви ову реч, да би преко вас Бог чуо цео наш народ. Прођите једном кроз парохију са апостолским упутом, и извршите једно огромно дело, видите очима својим шта народ дугује Богу. Кад не можете у дому Божјем да мисионарите, јер је празан, идите по кућама. За десет дана уђите бар у једну кућу без требника, и без расписа. Седите на споредно место. Извињавајте се дуго што сте дошли. Постаните досадни са извињавањем. Кад вас домаћин дома почне молити да кажете смер ваше посете понизно питајте псује ли се Божанство у кући? Од кад се псује? Псују ли сви? Ко у овој кући чита Оче наш? Колико се пута преко дана прекрстите? Колико има година како се нисте причестили? Постите ли? Радите ли недељом? Зашто радите? Радите ли празником? Радите ли на други дан Ускрса? Одрасле чланове, пажљиво и насамом, питајте о блуду. Масе једне казаће вам да то није грех, јер никад од вас нису чули да је то грех, а чули су од господе и научника да је то "природни стицај". Па да видите очима каква чуда спречавају те људе те нису за светињу, нити могу у цркву да дођу.

Не живите више тако изоловани и беспослени, ако Бога знате! Спасевајте народ од пожара. Размишљајте о свему што се дешава у парохији. Водите рачуна о свему. Установите смисао и правац ваше службе. Све што знате о вери, пренесите. Загрејте прво здрави део народа, док га још има, па болесне постепено прикључујте здравом стаду. Будите живог ока, а не равнодушног. Не оставите ни једну појаву у парохији да је не обрадите својом мишљу. Потражите све предмете ваше дужности. Пошто сте вашу Епархију заробили и претворили у агенцију за регулисање припадности и породичних питања, сад узмите маслинову гранчицу и тражите везу са народом, са постом и са бисагама, и са простим речима, без хигијене, без шешира, без мантије од танког луксузног штофа.

Обуците се у благообразије слова Божјег и свакога дана мислите како ћете издржавати Христа, не вашу породицу. На породицу можете гледати да ли се о њој Христос стара. Изломите ту ограду око себе, спасавајте народ, јер наилазе времена гора од времена Атилиног. Предње примите братски, до разума и срца." << Тако је говорио велики Јаков (Арсовић), слуга Бога живога. И тиме нам и данас ставља до знања: нема, и не може бити, никаквог "литургијског препорода", без духовно-моралног препорода народа. Какав "литургијски препород" у народу у коме има 150 хиљада абортуса годишње, а наркомана око 100 хиљада? Да ли неко о томе мисли, или нам је битнија форма од садржине и, што рече Владика Николај, славна фирма на празном дућану? Толики некрштени, невенчани, неисповеђани, непричешћени, а ми треба да се бавимо преобликовањем Литургије...

Да нас Господ умудри да кренемо правим путем, на прави начин сагледавајући стање у коме смо се обрели и вапијући Њему, Истини и Љубави за спасење!

Без Бога ни преко прага", Образ светачки, Београд 2006.